

MINI INFORMATOR TURYSTYCZNY

Długi weekend zainauguował sezon turystyczny, który widać także na szlakach i ulicach gminy Siewierz. Turyści chętnie odwiedzają naszą gminę, kosztują regionalnych specjałów, w komnatach siewierskiego zamku poszukują Czarnej Damy, a gdy tylko pogoda pozwala relaksują się na ławeczkach na siewierskim Rynku bądź wybierają wypoczynek na łonie natury.

By się nie pogubić w gąszczu atrakcji i rozrywek poniżej przedstawiamy skrócony informator turystyczny, który z pewnością pozwoli zaplanować wypoczynek w gminie Siewierz i ciekawie spędzić czas.

Waszmościowie!
Zechćcie zwolnić i zajechać do nas.
Księstwo Siewierskie otworem stoi i gości wyczekuje,
By zaznajomić Mości Dobrodziejów z urokami jego.

Zamek w Siewierzu

Historia zamku sięga najprawdopodobniej XII wieku, kiedy to stary gród siewierski zlokalizowany wokół kościoła pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela został przeniesiony w okolice obecnego Rynku, a w jego pobliżu powstała pierwsza drewniano-ziemna budowla obronna. Książęta bytomscy na początku XIV w. rozpoczęli w miejscu warowni budowę murowanego zamku w stylu gotyckim. W owym czasie zamek składał się z wieży ostatniej obrony – tzw. stołpu, zwieńczonego murami obronnymi i z budynku mieszkalnego. W roku 1443 zamek wraz z całym przyległym obszarem został sprzedany ówczesnemu biskupowi krakowskiemu – Zbigniewowi Oleśnickiemu. Sporządzony dokument kupna ustanowił władzę książęcą dla obecnego i kolejnych biskupów krakowskich. Zamek zaczął pełnić rolę administracyjnej i politycznej siedziby Księstwa Siewierskiego. Biskupi rozbudowali zamek nadając mu renesansowego wystroju i rezydencjonalnego charakteru. Z biegiem czasu wzmocniono również funkcje militarne budowli poprzez budowę wieży ogniowej, barbakanu i murów obronnych, które oblewała fosa zasilana wodami z pobliskiej Przemszy. Zamek stanowi obecnie tzw. trwałą ruinę z zachowanym pełnym obwodem murów, wieżą bramną i zrekonstruowanym barbakanem.

Przez ostatnie lata, systematycznie prowadzono intensywne prace remontowo-konserwatorskie. Powstała m.in. platforma widokowa wraz ze schodami w wieży bramnej zamku. Zrekonstruowano działający drewniany most zwodzony wraz z kładką dla pieszych. Ponadto: wybrukowano dziedziniec zabezpieczając przy tym jego oryginalne fragmenty, odbudowano i zabezpieczono kolejne części murów, przebudowano płytę nad piwnicą zamku z dostosowaniem stropu do użytkowania jako scena oraz

odrestaurowano pomieszczenia piwniczne, w których umożliwiono ekspozycję odkryć archeologicznych.

Zamek w Siewierzu jest obecnie najlepiej rozpoznawalnym symbolem miasta w województwie. Warownia i zielone tereny wokół stały się centrum kulturalno-rozrywkowo-rekreacyjnym. Organizowane są tu imprezy o szerokim zasięgu, m.in.: połączone z konferencją naukową wielka inscenizacja 720-lecia bitwy pod Siewierzem, multimedialne widowisko teatralne „Komnata Natchnień”, happening historyczny wykorzystujący cyfrowe technologie „Multimedialna podróż w czasie na zamku w Siewierzu”, koncerty gwiazd muzyki i wiele innych. Rozbudowywana jest również baza sportowo-rekreacyjna.

1 Ruiny zamku w Siewierzu o zmierzchu
Ruins of the castle in Siewierz at the dusk

2 Barbakan – widoczny mechanizm przeciwwagi mostu zwodzonego oraz okienka strzelnicze w ścianach
Barbican – visible counterbalance mechanism of the drawbridge and firing windows at the walls

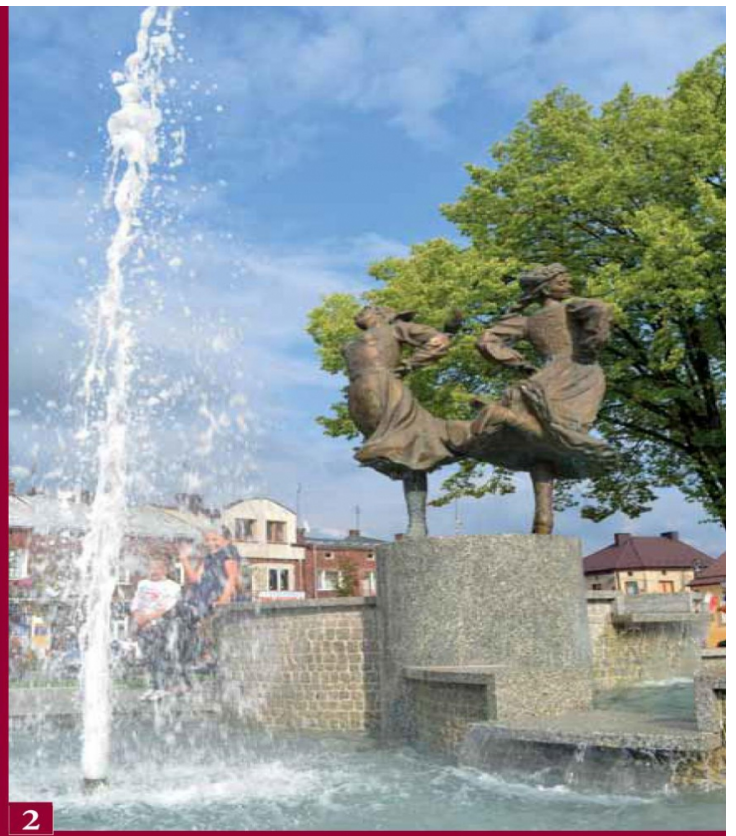
Rynek i średniowieczny układ urbanistyczny

W skład średniowiecznego układu urbanistycznego w Siewierzu oprócz Rynku wchodzi również zewnętrzne w stosunku do centrum ulice: Marszałka Piłsudskiego, teren kościoła parafialnego pod wezwaniem św. Macieja Apostoła, droga do zamku, ul. Kościuszki oddzielająca południowy kwartał przyrynkowy, ul. Długosza i Plac Strażacki wraz z obustronną zabudową i parcelami wylotów ulic: Ludowej i Krakowskiej, ul. Bytomskiej oraz ul. Częstochowskiej.

Sam Rynek został wytyczony podczas lokalizacji miasta Siewierza w 1276 roku i stanowił centrum handlowe i polityczne miasta. Od 1523 do 1869 r. na środku Rynku stał ratusz – siedziba władz miasta. W 2009 roku przebudowano cały Rynek, w tym: jego płytę i nawierzchnię dróg, wzbogacono o fontannę z pięknymi pannami siewierskimi, ławki oraz zagospodarowano zieleń. Po otwarciu południowej obwodnicy Siewierza, został on odciążony od tranzytu ciężkich pojazdów i stał się przyjemnym miejscem do spędzania wolnych chwil, kontemplacji uroków życia i degustacji wyśmienitych potraw kuchni siewierskiej.

1 2

1 Tablica na fragmencie odtworzonego muru upamiętniająca nieistniejący już siewierski Ratusz
The plaque on the reconstructed wall commemorates non-existing town hall on the marketplace

2 Tańczące na Rynku panny siewierskie. Motyw ze znanej piosenki „Od Siewierza jechał wóz, malowane panny wiózł”
The statue of the famous „Dancing Ladies of Siewierz” on the marketplace. Their name come from the words of popular song

Kościół

Kościół św. Macieja Apostoła w Siewierzu jest największą budowlą sakralną Siewierza. Obecnie pełni on funkcję kościoła parafialnego parafii rzymsko-katolickiej w Siewierzu. W początkach historii Siewierza ośrodkiem parafialnym był kościół p.w. św. Jana Chrzciciela, natomiast kościół św. Macieja Apostoła był kościołem filialnym. Powstanie kościoła datuje się na czasy lokacji miasta. Kształt, który możemy obserwować obecnie świątynia uzyskała w latach 1782-1784, po rozbudowie prowadzonej przez biskupa krakowskiego Kajetana Sołtyka. Świątynia jest orientowana, a więc zbudowana na osi wschód - zachód, jednonawowa, z prezbiterium zamkniętym trójbocznie. Przy nawie znajdują się dwie prostokątne kaplice: Matki Boskiej Różańcowej i Pana Jezusa Ukrzyżowanego. W centralnym miejscu ołtarza głównego znajduje się obraz św. Macieja Apostoła - patrona świątyni. Fasada zdobiona jest portalem kamiennym w stylu barokowym. Nad portalem znajduje się tablica z dekoracją rokokową, monogramem i herbem biskupa Kajetana Sołtyka z datą 1783 r. Budynek kościoła otoczony jest otynkowanym murem z trzema bramami. Najciekawszą bramą jest trójjarkadowa tzw. brama biskupa.

Kościół św. Jana Chrzciciela w Siewierzu jest najstarszą budowlą na terenie gminy, jednocześnie jedną z najstarszych na terenie Górnego Śląska, wybudowaną prawdopodobnie w pierwszej połowie XII wieku lub nieco wcześniej - u schyłku XI wieku. Jest on pozostałością po istniejącej tu wcześniej osadzie targowej, która z czasem rozrosła się w gród kasztelański. Obiekt został wykonany z ciosów piaskowca o grubych na 1 metr murach. Wnętrze przykryto sklepieniem burgundzkim. Kościół został założony na planie prostokąta o wymiarach 9 x 6 m z półkolistą absydą. Wejście prowadzi przez jedyne drewniane drzwi od strony zachodniej. Otwór drzwiowy jest w kształcie prostokąta, od góry półkolisty. W trakcie prowadzonych w 2005 roku badań georadarowych odkryto istniejące pod powierzchnią kościoła krypty. Z informacji zawartych w księgach parafialnych wynika, że w kryptach grzebano tutejszych księży jeszcze w latach 20- tych ubiegłego wieku. Kościół należy on do najstarszych świątyń w Polsce i jest jednocześnie jednym z najstarszych zabytków polskiej architektury romańskiej. Wokół kościółka znajduje się cmentarz grzebalny, który istnieje tu już od końca XIX w. wieku. Niedawno zainstalowana iluminacja powoduje, że budowla nocą wprawia w zachwyt kierowców na jednej z najruchliwszych tras w kraju.

Kościół pod wezwaniem świętej Barbary i Walentego w Siewierzu powstał w 1618 r. na południe od Rynku, na miejscu drewnianej świątyni z XVI wieku. Został wybudowany staraniem i z funduszy mieszczan siewierskich i pełnił funkcję kościoła szpitalnego. W XVII-XVIII wieku w kościele odbywały się również sejmiki szlachty Księstwa Siewierskiego. Samodzielna parafia szpitalna istniała do 1840 r., opiekując się położonym obok szpitalem. Przy kościele działało Bractwo Męki Pańskiej oraz Stowarzyszenie Konfraterni Literackiej. Kościół jest murowany i otynkowany, zbudowany na rzucie prostokąta, zamkniętego od południa półkolistą absydą.

Kościół Parafialny św. Marcina i Doroty w Wojkowicach Kościelnych został wzniesiony w XIII wieku, a następnie

przebudowany. Kościół jest murowany, tynkowany, posiada romańską metrykę, bowiem pochodzi w pierwotnej postaci z lat 1200-1229, kiedy to został zbudowany przez ówczesnego właściciela wsi, pochodzącego z rodu Nowina. W wyniku wielokrotnych przekształceń, świątynia nie ma aktualnie wyraźnych cech stylowych. Najstarszą jej częścią jest romańskie, prostokątne prezbiterium, zbudowane z ciosów kamiennych, dawna zakrystia po stronie północnej i niewielka partia nawy. Ozdobą kościoła jest gotycki obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem, pochodzący z lat 1440-1450, znajdujący się obecnie w ołtarzu głównym.

1 Kościół św. Macieja Apostoła w Siewierzu
The church of Saint Matthias the Apostle in Siewierz

2 Ołtarz z obrazem patrona kościoła – św. Maciejem Apostołem
The altar with the painting of the patron of the church – St. Matthias the Apostle

3 Kościół św. Barbary i Walentego
The church of Saints Barbara and Valentine

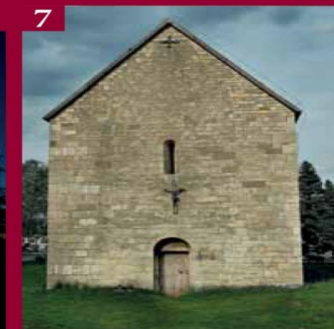
4 Kościół św. Marcina i Doroty w Wojkowicach Kościelnych
The church of Sts. Martin and Dorothy in Wojkowice Kościelne

5 Majestatyczna, trójarkadowa „Brama Biskupia” z lat 40. XVIII w. – najciekawsza z trzech bram w murze okalającym kościół św. Macieja w Siewierzu
The majestic tri-arcade “Bishops Gate” from 40’s XVIII century – the most interesting of the three gates in the wall surrounding the St. Matthias the Apostle’s church in Siewierz

6 XII-wieczny kościół św. Jana Chrzciciela w Siewierzu
XIIth century church of Saint John the Baptist in Siewierz

7 Nocą kościół św. Jana Chrzciciela przyciąga szczególną uwagę kierowców jadących pobliską trasą DK1
At night the John the Baptist’s church attracts special attention of drivers going the route nearby DK1

Izba Tradycji i Kultury Dawnej

Obok kościoła parafialnego p.w. św. Macieja Apostoła w Siewierzu przy ulicy Kościuszki znajduje się dawny budynek urzędu gminy. Został on zakupiony ze składek mieszkańców i przeznaczony na siedzibę urzędu w roku 1892. Po opuszczeniu budynku przez urząd, obiekt został zaadoptowany do utworzonego w nim przedszkola.

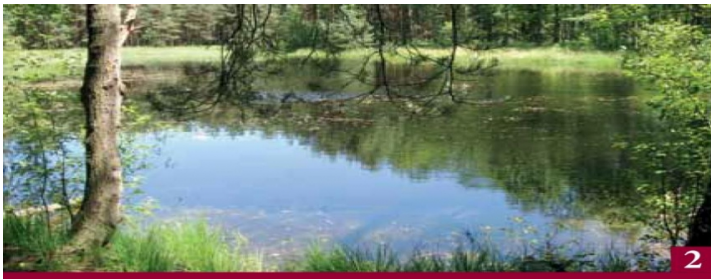
Budynek ma charakter późnoklasycyistyczny, parterowy z acjatkami, dwutraktowy z sienią na osi. Cechą charakterystyczną jest dach typu mansardowego pobity gontem. Geneza tego zabytkowego dworku sięga XVIII wieku. Budynek jest obecnie siedzibą Izby Tradycji i Kultury Dawnej - lokalnego muzeum i punktu informacji turystycznej. W Izbie znajduje się blisko 2 tys. eksponatów, obejmujących rzemiosło dawne, zabytki archeologiczne, prace malarskie, rzeźbę, rękodzieło artystyczne oraz makieta Zamku Siewierskiego odzwierciedlająca jego stan z końca XVIII w. i makieta XVI-wiecznego Ratusza Miejskiego.

Przyroda, rekreacja

Potrzebujesz chwili oddechu? Planujesz rodzinny weekend „w plenerze”? Szukasz miejsc, w których mógłbyś odpocząć? Czysta woda i powietrze, okazałe zielone lasy oraz obfitujące w piękne widoki ścieżki rowerowe sprawią, że szybko nabierzesz sił i z pewnością będziesz chciał przyjeżdżać do nas częściej. Planując wypoczynek na łonie natury warto odwiedzić:

- Zbiornik Kuźnica Warężyńska - miejsce, gdzie możesz wygodnie wypocząć, uprawiać sporty wodne czy też korzystać z trasy dla rolkarzy i rowerzystów,
- Błonia siewierskie - tereny wokół zamku, idealne do rodzinnych pikników i romantycznych spacerów, również miejsce wielu imprez kulturalnych i rozrywkowych,
- Siewierskie lasy - idealne dla grzybiarzy i miłośników przyrody, pełne malowniczych i tajemniczych miejsc ukrytych przed zabieganą codziennością,
- Kompleks sportowo-rekreacyjny przy zamku - wielofunkcyjny obiekt, który może stać się zarówno dodatkiem do wycieczki jak i celem samym w sobie,
- Ścieżka rowerowa - trasa o długości 12,6 km, wiodącą od zamku do Zbiornika Kuźnica Warężyńska.

2

3

4

5

- 1** *Ścieżka rowerowa wokół Zbiornika Kuźnica Warężyńska
Bicycle path around the Reservoir Kuźnica Warężyńska*
- 2** *Zbiornik Mały Korczak
The reservoir Little Korczak*
- 3** *Bajeczna panorama ze wzniesień w Brudzowicach
The fabulous panoramic view of the hills in Brudzowicach*
- 4** *Domki dla turystów w malowniczej scenerii siewierskiego lasu
Houses for tourists in the picturesque scenery of the forest*
- 5** *Stadnina koni w Siewierzu
The stud farm in Siewierz*
- 6** *Popularna plaża nad Zbiornikiem Kuźnica Warężyńska
Popular beach by the Reservoir Kuźnica Warężyńska*
- 7** *Fragment nowoczesnej bazy sportowej w pobliżu ruin zamku
A part of modern sport base near ruins of the castle*

6

7

Kulinaria

Siewierz to nie tylko zabytki, to również smakowita tradycja. Strudzony wędrówką czy wypoczęty, z pewnością zapagniesz skosztować czegoś dobrego, sytego a zarazem oryginalnego i niepowtarzalnego. Zapraszamy Cię do naszych karczm, w których będziesz mógł rozsmakować się w tradycyjnych, regionalnych potrawach przygotowanych z myślą o Tobie. Tutaj nasycisz się książęcym jadłem i skosztujesz wyśmienitych trunków. Polecamy szczególnie:

- Chleb siewierski – pyszny i naturalny, zachwycający swą chrupkością niezwykłym aromatem,
- Siewierska gęś pieczona – słynna potrawa regionalna wpisana na listę produktów tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa,
- Żołądki z gęsi – ucztą dla podniebienia! Wielokrotnie nagradzane w różnych konkursach kulinarnych, m.in. „Nasze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Regionów 2008 r.”,
- Żurek siewierski – zdrowy, o pilnie strzeżonej recepturze, zachwycający smakiem, pomimo swej prostoty.

Wszystko to można znaleźć w okolicy Rynku w Siewierzu.

Po skończonym posiłku zapraszamy do jednego z naszych hoteli, by odpocząć przed kolejnym dniem pełnym wrażeń i zachwyków.

